

V. 703
B. 1

ÖFVER
FREDEN,
Som flöts i Werele
den 14 Augusti 1790,

Uplåst
På Gymnasii större Lärosal
i Strengnås
den 27 October samma År,

Af
Anders Bergstedt
Gymnasist.

Strengnås, Tryckt af Peter Kjellbeck.

Flere betydeliga skäl, allför ledsamma at uprepa, haf-
va förärlätit mig at låta trycka följande. - - Om det ej
varit skrifvit under Förmåns uppsigt, hade jag kanske ej
vågat det. - - Arbetet är sådant, som man ungefär kun-
nat vänta af en Gymnasist. - - hvarjøre jag utber mig ic-
ke granskare, utan vänner.

Uti Olivens skygd min Luta stämmas skall,
 Där tankans snälla fart ej störs af hjeltars fall,
 Där Fredens balsam lugn i våra känslor sprider;
 Där man ej nöd och qual af Krigets fasa lider:
 Bort krigets bistre Gud, med blod i dina spår!
 Där freden fatt sin thron Du ingen dyrkan får.
 Du nog med Bröders blod har fugtat våra stränder;
 Ditt vålde lyckadt år, Du evigt från oss vänder;
 Den åra, som Du ger, år släckad utaf blod;
 Din dyrkan grymhet år och skräck din årestod.

Hvem har vål menskan skapt at likar sönderrisva,
 At om et ingen ting med sådan grymhet kifva,
 At härja, bränna, le åt sina bröders nöd:
 At sprida öfver alt blod, fasa, våld och död.
 Hvem år som icke ser, at denna bistra yra
 Blott afgrunds ilska troll bör mot hvarannan styra?
 At taga bort et lif, som ingen illa gör,
 Är gerning, som man ej för mensklig hålla bör;
 Nej evigt bör den eld i lifvets hyddor släckas,
 Som skall af bröders hand til bröders hemvist räckas.

Dock menskan, icke nog för enigheten bögd,
 Har kunnat hinna up til denna grymhets högd!
 När Staters tvister ej i godo kunna slutas,
 Så måste skäl mot skäl med blod och vapen ritas,
 Krig blir et nödigt ondt, och, för at vinna frid,
 Proceffar man med våld och dömmar efter frid.

Så grymt som det då är, at bröders blod ej spara,
Så billigt är det dock, sin rättighet försvara.

Med ömhet i sit bröst och svärdet i sin hand,
En hjälte nödgas flås för Kung och fosterland.
Det är en hjältebragd för dem at offer blifva
Och at för deras skull sig sjelf til spillo gifva:
Den lefvat nog, som dött i deras oväns blod,
Han i hvart redligt bröst får evig ärestod.

Vårt Sverige har också måst krigets lagar lyda
Och skålen til sin rätt med vapnens spisar tyda:
Från Rikets barndoms-år til manna-åldrens tid
Har Göthers tappra arm vist styrka uti strid.
Alt sedan Oden hit från Schyters hemvist lände,
Han Göthers hela hog til krig och örlig vände;
Krigslyftnad ofta se'n, som arf, följt Tronen åt
Och varit ledare på vår Regerings stråt.

En mera uplyst verld ej oramd krigslust gillar,
Fast mer den Guda-dygd, som Staters skakning stillar:
Vår GUSTAFS hjerta är för fred och stillhet bögd,
Ej mera mildhet sig hos någon Konung röjt;
Det blef likvål vår lott, at krigets värkan känna,
Som, Himlen vare lof, dock ej fick grånsdött bränna:
Då fasa, brist ock död sig spridde i vårt land,
Kom Gud til skyndsam hjälp igenom GUSTAFS hand.

Du öma mensklighet! Du Samsfunds dygders moder,
Som gyldne blommor strör på dina hjeltars stoder!
Du som Immanuel til strida tårar bragt,
Då han i Andan såg förstöras Salems pragt;
Du, som blott ädelmod i menskors hjertan tänder,
Och våldsamheten sjelf til men'sko-kärlek vänder,
Från hvilken sällskap skild, en hjälte vildjur är,
Som i de svagas hop blott slukar och förtår.

Låt mig ditt majeståt, på snillets vingar, följa,
 Låt villans falska blofs din Guda-art ej dölja;
 Tand, af din ljufva eld, den låga i min själ,
 Som brinner til ditt lof, til mitt, til likars våll!
 Gif mig en stadgad-kraft at lifligt skildra kunna,
 Hvad uti Fredens sköt Gud vill ofs Svear unna;
 Strö rofor på den våg, som jag med matthet går,
 Sprid lättnad i min fart, behag i mina spår!
 Dock tillåt, at jag förft om krigets fasa talar;
 Lär känna se'n den tröjd då freden ofs hugfvalar.

Du Stiftets Styresman! Du vittra verdens ljus,
 Som pryder med din glans vårt lyftra Lårohus!
 O! värdes af *Din* gunft en önskad del mig skänka,
 Ifrån *Din* godhet lätt en stråle på mig blänka!

J som, med trefven gång, til Pindens spetsar nått,
 Som Stiftets Ungdoms våll til styrfel-ämne fått!
 Ack låten på min Sång *Er* godhers blickar falla!
 Jag med *Er* ynnest vill mig trefallt lycklig kalla.
 Du vördnads vårda Flock, som jag här famlad ser!
 Min möda är belönt om Du mig bifall ger.

Vår milde Konung, följd af Storvårk och af åra,
 Har velat menfklighet åt hela verden låra;
 Men ändtlig, utaf tvång!, Han modigt svårder drar,
 Och ropar: "Följe mig den kraft och hjerta har!"
 "O Göther! famlens hit, at Eder rätt förfvara,
 "Och niding vare den, som sig vill vekligt spara!
 "Min luft, det ver min Gud, är icke efter blod;
 "Men verden länge nog har saknat Göthers mod.
 "Se! skall en utländsk magt hos ofs sitt fielfsvåld öfva?
 "Skal Garden, hemfkt och fritt, på våra grånfor ströfva?
 "Nej! Svenska folk! ditt namn och dina fåder mins,
 "Och vis, om Göthifkt blod i dina ådror fins!

“O striden, Svenske män, at lugn och lagrar vinna,

“Och frukten ej den död, som torde Eder hinna!

“Tänk! hvad öddlig död, at dö för landets väl.

“Låt denna ädla drift uplifva Eder själ!”

Och Svenske hjelten straxt til sina vapen fattar,
Och af sin Konungs mod sig dubbelt lycklig skattar,
Och när från GUSTAFS mun en himmelsk stämme går;
Den genljud i en blink af tusend hjertan får.

När klockörs sorgsna dån om midnatsriden väcka,

Och sammankalla hje'p at vådelds lågor släcka,

Ur söta hvilan störd man matt och slagen går,

Och rädda kvinnors hop i öppna fönster står;

Så strömar utaf folk åt Finska stranden hasta

Och på sit fosterland de öma blickar kasta,

Af söta vänner hörs blott suckar, sorg och skrän,

Som mångfalt repas up af mörka furutrån.

Dår utaf ålder matt en Far sin Son välsignar:

“O gack, min Son, och strid“ och straxt han sanslöst dignar,

Och Sonen, rörd och tjust, et mällöst afsked tar:

Hans kärlek irra tycks emellan Kung och Far.

Vid Makans öma bröst en annan tårar faller,

At alt skal lyckligt gå han henne föreställer;

Hon svarar: “gack och strid! jag blott din maka är

“Och fosterlandets rätt bör vara mera kår!

Gå! himlen skydde dig“ - - och tårar ymnigt rinna

Man mera hårdighet ej fordrar af en kvinna.

Hon Sverges fosterbarn långt förr, än maka, var,

Och denna kärlek än hos henne rötter har.

Så en förtörnad Gud sit straff til menskor fänder!

Man ångslas öfver alt och vrider sina händer

Kanske man af sit hem et evigt afsked tar

Och landets raska folk med håpnad från ofs far.

Men skyndom i vår fart, at Finska stranden skåda,
 At se hvad känflor där, som kunna hos oss råda.
 Där vimla Bores barn med mandom i sit bröst
 Och åran år lör dem i alla faror tröst.
 Så Iris-uti skyn med brutna skenet prälar
 Och för vår svaga syn en ögonvilla målar;
 Men straxt en stråle ned från svarta målnet far
 Och störtar kanske den, som måst beragen var.
 Han, som i Hjeltebragd sin lycka tänkte vinna,
 Får se sig egit blod för sina fötter rinna;
 En vän des öde ser och ryser vid des fall
 Och väntar snart det skott, som honora träffa skall.
 Han mot en Jonathan kan Davids känsla hyfa,
 Men Hjelpa - - nej - - ach nej! beklaga blott och ryfa.
 Så var Pandora skön, förr än hon läror gaf:
 Et irublofs ofra för til brädden af vår graf.
 Nu vilda härars gny sig genom skogen bryter
 Och dödens raseri ur grofva stycken ryter,
 Se Finlands fosterbarn af fruktan häpné stå
 Och sky at i Triumf som öfvervundne gå.
 Se, hur från gränsen bort de sig med häfvan kasta
 Och som en jagad hind från sina hemvißt hafva.
 Så Adam förgfven bort ur fälla Eden gick
 Och ej en beta mer utaf des frukter feck.

I hafvers yra svall ses stolta fåsten flyta,
 Där rappre hjeltars röst blott blod och fasa ryta.
 Af buller och af skri förskräckte molnen fly
 Och himlens klågan ses uti en blodmångd sky.
 Jag ser dig, store CARL, med grymma åskor dundra
 Och döden sjelf hos dig et ohördt mod beundra.
 Sjelf CARL den Tolfte ned från Änglars sällskap ser
 En åskad ättlings bragd, som hjeltar mönster ger,
 Där tusend stycken gap än tusend dödar slunga
 Och årven mera grymt än sjelfva åskan ljunga.

Ej Aetna större brak vid sina utfall gör
 Och hjälten GUSTAF själf med häpnad striden hör. . .
 Där ser jag BALZAR HORN sin sidste suck upslända
 Följd af en talrik hop af fårade och brända:
 Så i Aegypti land en mordisk ängel för,
 Då Gud all förstlings död vid Nilens bräddar svor.
 En HOGENHUSEN själf sig uppå döden svingar
 Och fårdas up mot skyn på kruters ljungelds vingar,
 Så, för sit fosterland en Codrus ädelt dör
 Då midt i dödens våld han döden trotsa tör.

Där, ut ifrån Svensklund, de stolte vimplar gå;
 I spersen oförkräckt ses Hjälten GUSTAF stå.
 Han ömmar för det qual, de Svenska hjertan plågar
 Och för et önskadtt slut sit eget lif han vågar.
 I bombers skurar ach! hur döden blindvis far,
 Tills man ej annat ljus än styckens ljungeld har.
 Vid tappre hjeltars fall de bleke norrsken skålfva
 Och håpne stjernorne i sina kretslar hvålfva
 Och stranden skadad ger et rylligt återiskall
 Af slagnas klagorop ock grofva styckens knall.
 Men mon ej hoppet mer de matta hjeltar lyser
 Och flocknar väl det mod en hvar i hjertat hyser?
 Från deras qualda bröst man tusend suckar hör
 Och hvar och en för sig en bitter klagan gör.
 En öfver sina barn och hustru suckar tånder,
 En för sin gamla far åt himlen lyfter händer,
 En för en älskad vän med slagit hjerta går
 Och på sin ömma sorg blott svar af döden får.
 Straxt GUSTAFS gudaröst all denna matthet sluter
 Och uti alla mod och krafter ärer gjuter:
 O! ropar Han, "hål't fort! öfs segren följa skal.
 "Må aldrig feighet här bereda någons fall.
 "Se dessa slagnas blod! och skulle de ej hämnas
 "Så bör ej Göthers namn af våra munnar nämnas

"Nej

“Nej jag med åra vill på landsmäns grifter gå:

“Ej striden slutas skall förrän vi seger få.

“Låt ofs med mannamod, med drift, vår fylla göra!

“Vår arm af himlen stärkt, vår ovån skal förstöra.”

Han talar, och en blick från majeståtet går,

Af den hvar enda Svensk fördubblad styrka får.

Straxt strömar åter blod och inga faror fruktas

Och ändtlig fienden, fast stolt, fullkomligt tuktas:

Han viker håpen bort och undan lagren skyr

Och tror sig vunnit nog i det han döden flyr.

Och GUSTAF åter sig til sina hjeltar vänder,

Berömmar deras mod med himmels-sträckta händer:

“Ån ägra Gudsblod i edra ådror fins

“Och efterverlden Er med billig vördnad mins.

“Ty skal ej mera blod af mina hjeltar rinna:

“Jag vill ej mer så dyrt de största segrar vinna.

“Alt nog! jag riket fråst ifrån en utländsk magt;

“Den storm, som röjde sig, jag nu fullkomligt lagt.

“I veten, at med blod jag ej min thron vill färja;

“Men dock jag riket skall för våld och orätt värja

“Och detta ändamål jag genom eder när;

“En glad och önskad fred är hvad som återstår.

“Så gån då, Hjeltar, gån i lugn at eder hvila!”

Och ljufva känslor straxt i deras lemmar ila:

Så fångens glädje röjs, när bojan bruten är:

Af fröjd han glömmar bort sit fångenskaps besvär.

Och GUSTAF straxt en gren utaf Oliven bryter

Och Garden deruppå de Svenskas lagrar knyter

Och fred, den fälla fred, kring vida lågren hörs:

Af härars glädjerop den höga himlen rörs.

Nu til min fosterbygd jag tjuft och hånryckt hastar

Och mig i tankans djup på andra ämnen kastar.

Et folk, et mattadt folk blott ofärd frukta hörs

Och fasan mun från mun på bleka läppar förs,

Där usle, utan tal, om bröd kring landet löpa,
 At tigga blygas de, ock kunna icke köpa,
 Uti en allmän brift: förtjenstens hjälp är slut,
 Som elden utan ved, de måste flockna ut.
 Som i Bethulien de usle Judar quidde
 De sista åtta dygn, som de Guds hjälp förbidde:
 Af faderlöfas rop naturen orklös står
 Och Enkors klagan up i tjocka töcknar går,
 De ropa "GUSTAF, född at för sit slägte ömma,
 "Ach! kan Han väl sit folk i nöd så länge glömma?
 "Han i hvars majestät en guda-mildhet ler,
 "Mon ej hans skarpa syn vårt grymma öde ser?
 "Dock, Sverige, du förtjent at dessa plågor känna:
 "Det är Guds vredes eld, som hos oss börjat bränna:
 "Vi icke vördat nog vår Konung och vår Gud,
 "Ty straffar himlen nu, med krigets dunder-ljud.
 "Det ägg, som länge doldt i hemska sinnen varit,
 "Snart ut i öfverdåd och laglöst själfsvåld farit;
 "Ur svarta afgrunds djup se ilskan bryter fram,
 "At smitta Svenska bröst til fosterlandets skam:
 "Åt villa, brott och nöd, se afgrunds-skaran skrattar
 "Och af vår uselhet en grufflig glädje fattar;
 "Men vet, ehvar du fins, som glådes åt vår nöd,
 "At himlen hemna skal din ondskas och vår död!
 "Så vidt må dina barn få dina svek umgälla
 "At för en brottslig stam med oskuld tårar fälla!"
 Så David Nabals straff uti sin vrede svor,
 Då han af hungren qvald med sina Kämpar for;
 Men åter de sit rop mot hårda himlen vända
 At han må deras qual ell' deras lefnad ånda:
 På en förtorkad kind en dödlig bleknad rår:
 Ur sunkna ögon knapt en mattad stråle går.

Far ömhet ån, far fort, at hjertats kånflor tömma!
 Låt tårars ömma flod på ögats strander strömma,
 Då i mitt fosterland en gammal man jag ser,

Hvars

Hvars kala hjesfa mig en håpen vörðnad ger:
 Han sörjer - - hvad? Sin Son, som dödens offer blifvit
 Och uti kriget mist det lif han honom gifvit:

Han känner nu hvad qval på Jacobs hjerta låg,
 Då han med blod bestänkt sin Josephs klådnad såg:
 Och Hebrons hjelte lik, hvars ömma hjerta blödde,
 Då Abfalon, desf Son, uti sin yra dödde.

Han klagar "O! min Son, mit stöd, du är ej mer
 "Min Son! ditt minne blott mig sorg och döden ger:
 "Du uti kriget gick, at bröd och lagrar vinna,
 "Men ach, ty vårr! at förr til dödens altar hinna."

Se sidst det prof, en Far uppå sin ömhet ger:
 Han ropar O! *min Son!* och faller liflös ner;
 Så uppå Libanon, af åskan träffad, sjelper
 Et åldrigt Cederträ, hvars styrka mer ej hjelper.

Ännu vid klagoskri jag tankan fåsta vill,
 Än räcka utlas nöd och deras qvida til,
 Än flere sorgespel sig sör mit öga visa:

En Mor, med sina barn, de himlen samfält prisa;
 Hon rager dem i famn, "ach! glädjens at er Far
 "Är til, han helsta, bröd och kärlek til oss har,
 "O ålskade! kanske han snart får oss omfamna
 "Hur säll och huru glad lär han ej til oss hamna!"

Och barnen, jolrande vid modrens ömma bröst,
 I himmelsk menlöshet få sinna vårn och tröst:
 Af moders - kärlek tjust, hon dem intil sig trycker;
 Men straxt desf makas död desf hela sig örd borttrycker

"Han död - min Man - Er far - min tröst näst dig, o Gud!
 "O hårda krig! - o ve! - ach, hvad förskräckligt bud!
 "Ach hårda himla - magt! är det den tröst du sänder?"
 Och straxt hon dignar ned i faderlöfas händer.

Hon qvicknar, ropar "ach! hvem är uti min nöd,
 "Som skaffar dessa små och mig vårt hägn och bröd?"
 Förtviflans vildhet nu sig i desf ögon röjer
 Och brutna suckar hon til vreda himlen höjer.

Hon stöter barnen bort med en barbarisk röst
 Och tar en mordisk dolk at stöta i sit bröst.
 "Det var då icke nog för mig at ensam lida,
 "Jag skulle och til slut på dessas ofärd bida!
 "Min varelse, förökt i dessa usla små,
 "Skall, som et krossadt vrak, för olycks-stormar gå!
 "Nej! vreda himmel, nej! jag djerfs, mot dina lagar,
 "Med egen hand ge slut på dessa olycks-dagar.
 "Dö! - - och ät et lit barn hon redan spetsen bär,
 Men faller honom ned och åter moder är.
 Så på Arabiens fält en irrad Hagar rasar,
 När hon för Ismaëls och egit öde farar.
 Af barnens späda rop hon mildra känsla får,
 At hon med mera lugn emot sit öde står.
 Se! hur natur'ens röst kan fafans våldet släcka
 Och moders-hjertats flod förtviflans lågor släcka.
 Med tårars ström på kind och barnen i sin famn
 Hon endast nämna hörs sin Gud och makans namn.
 Är det då menskors lott, i plågor sänkte, lefva?
 Kan himlen väl så långt i grymma qual öfs vefva?
 Sjelf Nero, tigren lik, om han din plåga sett,
 Han, Laura, dig en suck och några tårar gett.
 "Snart är min Borald här med lagren på sin hjesa,
 "En försmak af min fröjd kan glädje-tårar prälla
 "O Borald, ömme Vän! strid för ditt fosterland!
 "Din lön skal åra bli, förenad med min hand.
 Så, i sin ofkuld glad, den tåcka Salma talar
 Och med et ljust hopp mot sorgen sig hugsvalar,
 Tils, af et nyhets-blad, hon ser sin älsklings död,
 Som tager bort dess hopp och hela fällhets stöd.
 Den som ej nalkas eld, kan lågan aldrig bränna,
 Och den ej älskar har, kan Salmas qual ej känna.
 Af Boralds död örfagd hon endast sucka hörs:
 Så visnad til en ros på nordans vingar förs.
 Hon med en mattad gång och brutna suckar träder
 Och önskar snart bli gömd emellan fyra bräder; Hon

Hon harmfen döden fer som Borald slagit här;
 Men döden är dock den, dit hon sin tillflygt tar.
 Förgåfves söker man til hennes tröst at tala,
 Den mun är redan kall, som henne bordt hugfvala,
 När Borald borta är, får Salmas bana slut
 Lik lampan i en storm hon flågrar, flocknar ut.

Och där af hungren tryckt en treffig landtman pustar:
 Ej jorden mera ger än han til kriget rustar.
 Hans hustru och hans barn om bröd på honom se
 Och deras tårar styng uti hans hjerta ge.
 Bestört han ropar: "hålt! en gång lår Gud ofs skänka
 "Den dag, då glädjens sol får i vår hydda blånka.
 "Men dessas bleka hy - - och gråt hans röst betar:
 Han känner dubbelt qual, som make och som far.

Och snart man fer et skepp vid Agnes brygga stranda,
 Där sjömåns glädje-rop med böljors forl sig blanda:
 Der Fredens budskap bår - - O! glädje utan mått!
 Vi freden, och därmed vår fällhet, återfått.

Når i en grym orcan, där död och fasa ryta
 Och vådren flita tog och ror och master bryta,
 Når luften, hölgd af moln, blott ljus af blixten får
 Och sjömåns häpna hop i bräckta kölar står;
 De ropa: "*Himmel hjelp!* men blyxt och dunder svarar
 Och död i hjertat sig med död för ögat parar.
 De bårja, åflas, fly; - - men ingen utväg fins,
 Man söker fatta möd, men endast döden hins - -
 En skråll - - och än en skråll - - de mellan klippor drifvas
 Och uppå dundrens ljud mångdubbla genljud gifvas;
 Då solen sticker fram och vådren sagta fly,
 Då vaknar deras hopp och deras frögd blir ny.
 Så Fredens budskap ock vårt sorgsna Sverige gläder
 Och solen åter fram på molnfri himmel tråder,
 Man hembår Herren lof, som freden återgaf,
 Som dragit Svea barn ur ögonckenligt qvaf.

Gud! som vår Konungs lif mot våld och list bevarat,
At han med mod sit land mot fienden försvarat:

Gåds Svea folk! ach glåds! hvar åldrig och hvar ung:
Ståm in til allmän fröjd och himlens åra tjung:

GUD, som ur intets toma famn,
Blott med et varde alt beredde,
Då ånglar ån ej voro sedde,
Stort år af evigbet Ditt namn!
Du blinkade, och ljuset blef,
Du andades, och vådren tjöto,
Och stormar fram i dunder bröto
Och thoradons blixtn din magt beskref
Du skapte nattens dystra haf,
At Dig i glanslös prydnad åra,
Och dagen, ut i ljusnad låra,
At Du båd ljus och mörker gaf.
Du kallar vådren med en vink,
Du skyars här til lydnad tvingar,
Du lättar mårgronrådnans vingar
Och stillar åskan med en blink.
Du danar världen med Din magt,
Du lif och välstånd menskor skånker,
Din gånghets sol för alla blånker
Uti en ojämförlig pragt.
Du sätter Kungar af och til:
Du Staters vål och fall bereder
Och Du Regentens hjerta leder,
At göra hvad Din allmagt vil.
Ån Sverige uti mörkret låg,
Ock Du til hjælp GUSTAVER sände
Och mörkret från oss återvände
Och ljuset man med undran såg.

Man ån i vissa villor gick
Då Du den Tredje GUSTAF skånkte;
Ian tänkte sjelf, och alla tänkte,
Och alt kom i fullkomligt skick.
Från Dig en vredes blixtn gick ut:
Straxt himlar Dig med båtvan sågo
Och ånglar Dig til föta lågo
Och månskin fraktade sit slut.
Du sade: "Folk mot folk för krig!
Och straxt de Din befallning följde,
Med blod de jorden öfverhöjde
Och sände suckar up til Dig.
Du sade: "Sverige syndat här;
'Ty bör det ock min vrede kånna;
Straxt krigets lågor grufligt brånna
Och hvar man sånkt i ångslan var.
Du rörs af folkens klago-ljud,
Du ömt Dig öfver dem förbarmar,
Du reser dem med almagts armar
Och folken ropa: "Du år Gud!
Vi ödmjukt ropade til Dig,
Och Du vår klagan nådigt hörde:
Du lugnet åter til oss förde
Och våra hjertan glådde sig.
Ho år så stor, som himlens Drott,
Som lif och fröjd åt alla gifver,
Som evigt varit, år och blifver,
Som styrer alt och alt gör godt?"

Liksom en ljufvig vår sin dagg på fältet breder
 Och vattnets stilla flod i tusend bäckar leder,
 At jorden styrka ge och plantors lif sin saft,
 Dem solen friskar up mot nordans stråfva kraft:
 Då gråset grönskar snällt och blommor träden hólja,
 På sagta mårgeon-regn de ljufva folksken följa,
 Naturen tråder fram uti sin skönsta skrud
 Och foglar stamma in i tusend skilda ljud;
 Hår utför, klippors brant de brutne floder frusa
 Och ned i daldens djup med sagta buller fusa,
 Där vattnets yta slåt liksom en spegel står
 Och solen lik en brud på Azur-fåfvet går;
 Där tusend-tal af bi'n kring blomster-parker svärma
 Och i sin idoghet en trefflig landtman härma;
 Och myran ur sin stack förnöjd och munter far
 Se'n hon af vintrens köld ej mera afbräck har;
 Hon öker sit förråd och sina ungar föder,
 Hon hjälper ömt sin far och muntrar sina bröder:
 Så uti fredens sköt vårt Sverge lifvas opp,
 Och hvad man straxt ej får, man därtil hämtar hopp.
 Märk, hvilket samljud hörs af glådje-rop och fånger!
 Man träffar åter den, man gråtut tusend gånger:
 En större sällhet knapt det matta Juda fick,
 Då det i Canans land med triumphering gick:
 Soldaten skyndar hem til hustru, barn och hydda,
 At dem med idoghet mot brist och hunger skydda,
 Och härens höfding glad med lagren lirad går,
 Han ån en gång sin slågt och vänner träffa får:
 Liksom ur grafven väckt han lifvet åter vinner,
 Han döden öfverger och hopp om sällhet vinner.

Man med en himmelsk fröjd i *Herrans* tempel går,
 Där Presten rörd och tjust i helgedomen står,
 Hans hjerta livvadt år af himlens glådje-anda
 Och med hans fröjde-rop sig menighetens blanda:
 Det folk, som nys för Gud i säck och aska låg

Och

Och uppå fina rop, til svar, blott håpnad fåg,
 Ser nu sin klago-gråt och sina suckar fjerran
 Och sjunger öfverljudd: All verlden fröjdes Herran!
 Och kyrkans toma hvalf et ljusligt genljud ge
 Och man kan hjertats fröjd i allas ögon se.

Hvart ögat vänder sig, lysn allmän glädje råda,
 Där får man vid en strand den nöjda fiskarn skåda
 Han driftigt drar sin not och skjuter ut sin båt
 Och fruktar icke mer för fiendens förfåt.
 I Städer öfver alt man hörer stycken knalla
 Och utaf glädje-rop den rena lusten skalla:
 I flere muntra lag man dricker Fredens skål
 Och GUSTAFS, Sveriges hopp och glädjes föremål:
 De spåda barnens röst om Svea stillhet talar,
 Lik som en språksam asp, uti de tyfsta dalar,
 Med fakta forl ger an det lugn, som allmänt rå
 Och då och då en flågt af stilla västern får:
 Där bonden vid sin plog hörs kämpa-vifor sjunga,
 Han redan har förglömt förflutna krigers tunga:
 Han träffar sin foldat, den han med undran hör
 Förtälja sällsamt nytt, som han från fälttog för:
 Och sidst de följas åt at sig i hyddan stärka,
 Hur barn och afvel växt, de ganiska noga märka:
 Hvar går få hem til sit, men ögat fömn ej får,
 För'n man har öfvertänkt, hur det i kriget går.
 Som då en dufvo-flock sig undan höken räddat,
 Och hvar i sina bon bland spåda ungar bäddat,
 Ej fruktar mer de klor, som fara efter rof,
 Men glädes åt sit lugn och fyller sit behof;
 Så landtman kan sin fåd med frögd i ladan föra
 Och bergsman vid sit bruk med säkerhet sig röra,
 Då han med visshet vet, at ingen utländsk magt
 För bort med våld det gods, hans svett tillsamman lagt:
 En dyr och critisk tid med krigers skräck försvinner,
 Alt öker mer vårt hopp och alt förbättring vinner:

Som, när af nordans köld en blomma skada fått,
 Hon tynat af och snart sin död til mötes gått,
 Dets vackra knopp sig ned mot kulna marken böjer,
 En dödlig gulnad sig på matta bladen röjer,
 Men, som af solens sken förnyad styrika får
 Och efter hand sin lukt och fågring åter når;
 Så tänder rådnan sig på hungrens bleka kinder,
 Då kriget icke mer gör i vår näring hinder:
 Det land, som förr ofs fändt, blott härjande och död.
 Nu med en vänlig hand skal räcka ofs vårt bröd:
 Nu kan en slöjde man med fröjd sit handtverk sköta,
 Se'n brister, i förtjenst och afgang, icke möta:
 Och idogherens dyrd får åter se sin dag,
 När höjden genljud ger af våf- och hammarslag.

Se ock det nya lif, som sig i handel sprider:
 Man ej för Gardens våld och varors bergning qvider:
 Ur trånga hamnar ut de Svenske kölar gå,
 Se'n de med säkerhet sin kosa hålla få;
 Så skrämda foglen ut ur trånga skrefvan flyger,
 Dit han, när åskan går, sig slörd och håpen smyger
 Och öfver fålter fram med snabba vingar far,
 Se'n alt är stillt och lugnt han ej at frukta har;
 Man sånder sina skepp til Gardens rika hamnar,
 Den ene fienden den andra ömt omfamnar,
 Och nu man redan glömt, hvad evigt glömmas bör:
 Den split, som rikens lugn, och rikens magt förstör.

Så har Du, Fosterland, din förra stillhet hunnit
 Och genom GUSTAFS arm försvar och åra vunnit;
 Ty gläds och skynda dig at ödmjukt tacka Gud
 Och bedja om dets värn mot krigets thordöns ljud;
 Du under kriget lårt, at fredens värde känna
 Och nu, då denna eld har uphört Dig at bränna,
 Af samfunds-kärleks eld låt lågan bryta ut
 Och aldrig blifva qvafv, för'n tiden når sit slut.

Och Du, som nådigt fått af Herrans hand tillbaka
 En broder eller vän, en fader eller maka,
 Kån vårdet af den fröjd, Du ymnigt skörda får!
 Se til, at Du til Gud med helgadt hjerta går!
 Ej i din glädje glöm at för de sorgfna ömma!
 Den menko-hjerta fått, bör menskor icke glömma:
 De faderlösa hjälp, hjälp Enkan, om Du kan!
 En mera dyrbar vinst en dödlig aldrig vann.

Du sorgfne! som med qual din ömma saknad känner
 Af de, i krigets brand, förtärde trogna vänner,
 Var tröst! Du hjälp af Gud igenom GUSTAF har,
 Han enkans tillflygt år och faderlösas far:
 Var tröst! de, för lit land, med åra, offer blifvit,
 Med tappert vapne-mod de få sit minne skrifvit:
*För Svea Kung och Land ha desse sömnat af
 Och Fosterlandets tjenst har blifvit deras graf.*

Och, Milde Konung, DU, som krigets börda burit,
 Med all den trogna nit, vid Thronens helgd DU svurit,
 At värdigt tacka DIG, hvad snille styrka har?
 Så menskans svaga syn ej solens ljus fördrar:
 Då til DITT Majestät jag håpna blickar höjer,
 Glöm, *Mildaste Monarch*, den matthet rankan röjer!
 En nåktergal och spar ej hafva lika ljud,
 Men bägge på sit fått dock sägas låfva Gud.

Född at regera vift, DU Salmons vishet äger
 Och uti Kunga-nåd DU Titus öfverväger
 Med Cæsars stats-kloket Trajani dygd DU fått
 Och uti ädelmod DIG ingen öfvergätt.
 Sjelf fienden i DIG en Alexander vördar,
 Då på des egna fält DU ymnigt lagrar skördat:
 DIG snillet, som sin drott och skydds-gud, offer gör
 Och Cicero i DIG den Svenska spiran för.
 Af dessa smycken prydd med mildhet DU regerat
 Och, som en far sit barn, har DU ditt folk handterat,

Ja illskan, fast hon DIG med harm och afund ser,
 Dock, i sit lömska bröst, DIG samma låford ger:
 Hvem mins ej, huru Stor DU uppå thronen trädde?
 DU ej DIN Krönings-stol med blod och bojor klädde:
 Då DU mot stormens våld med guda-styrka stod,
 Man såg DIN ädla hog och prifade DITT mod:
 DU despotismen ner i glömskans afgrund stötte
 Och med en VASAS rölt det Svenska folket mötte:

*En Svensk skall vara fri, men utan sjelfsväld, fri,
 Och väpne lagen sig mot aggets vaseri.*

Se'n vist DU botat har et sjelffrått rikets refvor
 Och drifvit illskan bort i tyftnad'ns mörka skrefvor:
 DU aldrig öfvat våld, DU endast brukat fog:
 Et ord af GUSTAFS mun var ondskan afbräck nog:
 Vål sjelfsvälds-andan se'n sig under stundom röjde,
 Men åter alt til lugn, i godo, GUSTAF böjde:
 O! trefallt fällt det folk, som styrs af en Monarch,
 Som är som GUSTAF vis, som HAN i vishet stark.

Du, som bland hjeltars tal få stor, få utmärkt står,
 Til Dig, vår *Dyre Prins*, jag nu med vördnad går:
 Du har Europa lärt at Svenska flaggan värda,
 Då Du på hafvet fått så många lagrar skörda:
 Med stora CARLARS namn, Du deras hjerta ärfvt,
 En åra, deras lik, Du manligt Dig förvärfvt:
 Ej ens DITT stora namn sin glants, bland Prinsfars, mistar,
 När tidens tempel ned, i evigheten, brister.

Och, Hjeltar, I som prof af mod och mandom gjort,
 Som, af en GUSTAF lärt, at tänka fant och stort:
 Er lefnad, som en sol, bland secler klart skal lyfa:
 Man evigt skal ert namn i ålskadrt minne hyfa.

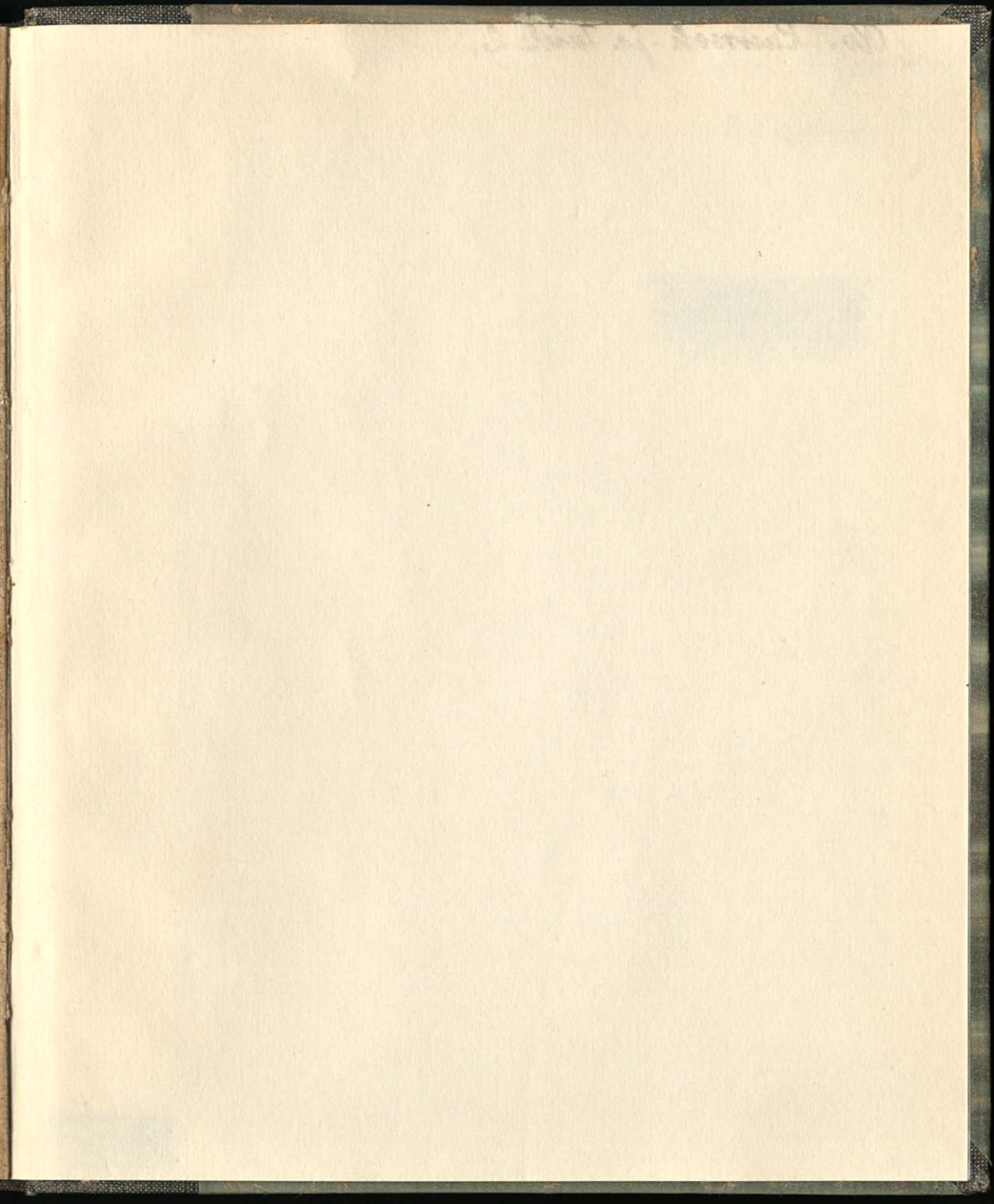
Du hjeltars Fosterland, du gamla Svenska Nord,
 Som, uti Eders helgd, har hållit löftes ord,
 At Du din Konung hjälp mot krigets stormar gifvit,
 Man Dig, til evigt lås i tide-böckren skrifvit:

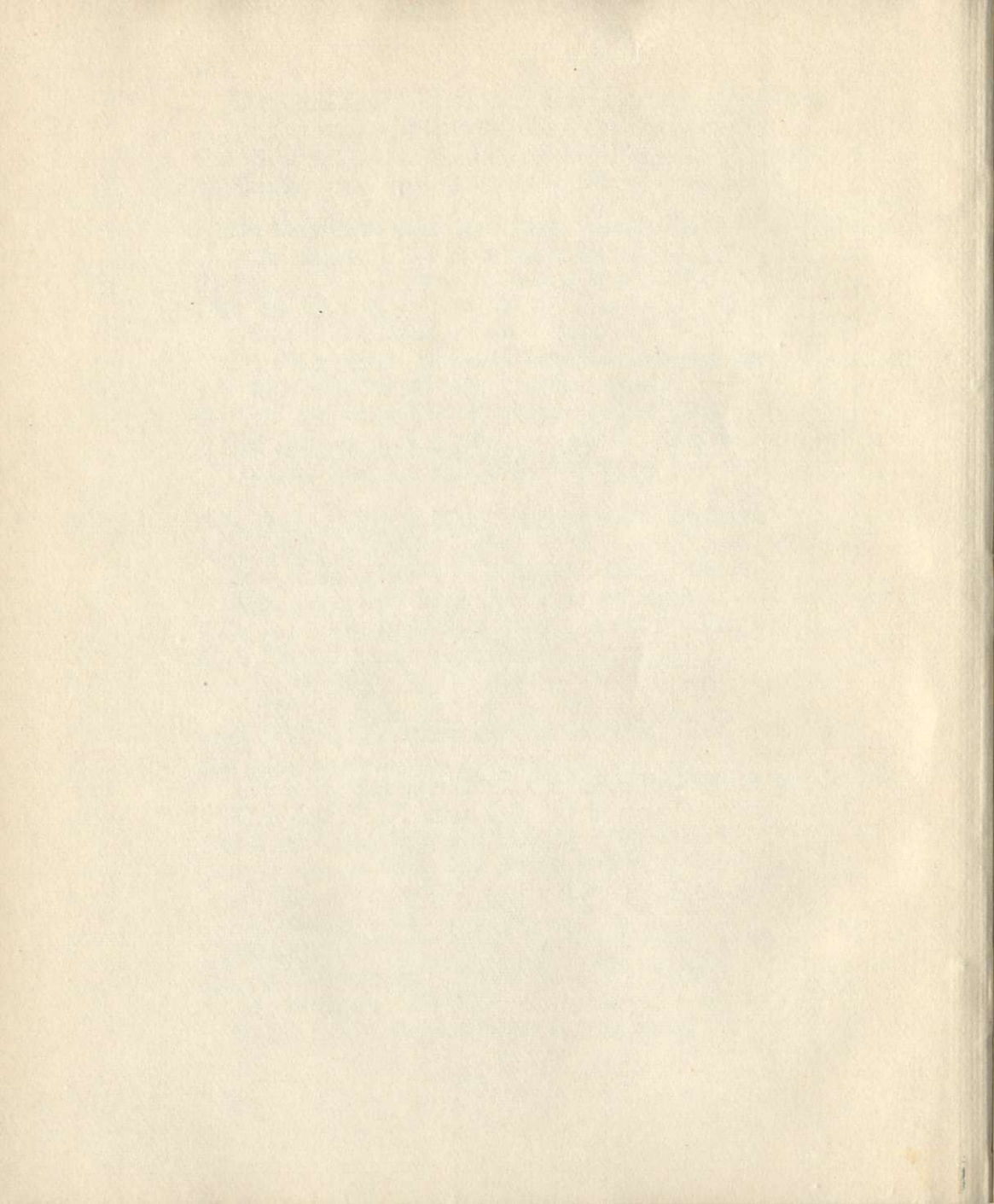
För

För GUSTAFS fäntna väl gjut suckar til din Gud,
 Med trogen lydriad fölg din Konungs visa bud.
 Lär ej af falska blöfs, dig uti villor leda,
 Så skingras alla möln, som tör Din syn sig breda.

Du Ungdom, som med mig, bland lifvets törnen går,
 Men under GUSTAFS hägn dit väl bereda får,
 Se til, at Du en gång din Kung kan nyttig blifva
 Och landet önskad frukt af din plantering gifva:
 Gläds öfver Sveriges lugn, men ock ditt eget sköt
 Och lidelfernas här med klokhets vapen tödt:
 Lär Dig mot lasters hop i sjelfva freden kriga,
 At Du, för deras list, ej vekligt gifver sviga:
 Du mer än lycklig dö, om på din graf blir sagdt:
 At Du, som vis och god, befrämjat Rikets magt.

DU, som af ingen född, dock alla väsend födde:
 Söm ut på himlars rymd jord, sol och stjernor strödde:
 Som mäktig öfver alt, med Guds mildhet rår,
 Men vred med brak och blyxt på mölnens bäddar går,
 DU, som Ditt mjestät i tusend verldar täljer
 Och härlighetens stol i ljufets rike väljer,
 Som all rings början, slut och fasta samband gör,
 Tillåt! et ringa stoft en suckan til Dig för:
 Den Fred, DU nådigt skänkt, lär evigt hos oss blifva!
 Låt idoghet och lugn all tvedragt från oss drifva!
 Låt länge Sveriges Thron af GUSTAF blifva prydd
 Och GUSTAF, utan split, af trogna Svenskar lydd!
 Låt Svea Kung och folk Din sannings forspår följa!
 Låt ej Din godhets sol, för vårt behof, sig dölja!
 O! lär oss länge få med GUSTAF fröjd och ljus!
 Gif odling i vår själ, förråd i våra hus!
 Välsigna GUSTAFS slägt, til tusend, tusend leder,
 At oss exempel ge i dygd och rena feder!
 Låt Sveriges fölla lugn och trefnad ej få slut,
 För'n tidens fackla släcks af evigheten ut!

Pv. Kannoh ja Teich
2.
Bergstedt

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 102 1927

KIRJANSITOMO
M. HENRIKSSON
|| HELSINKI ||

mt

